

Batalla per l'àrea metropolitana

El PP dissoldrà aviat el Consell Metropolità de l'Horta (CMH), l'ens que gestiona els residus urbans i l'aigua de l'àrea metropolitana de València, i el substituirà per un altre organisme; una dissolució que coincideix amb la nova majoria en el CMH, ara d'esquerres.

L'ens públic que gestiona l'eliminació dels residus urbans i el cicle integral de l'aigua de l'àrea metropolitana de la ciutat de València des del 1987, el Consell Metropolità de l'Horta (CMH), té els dies comptats. La Generalitat Valenciana, en mans del Partit Popular (PP), ha decidit dissoldre aquest organisme, que reuneix els representants dels 45 municipis que pertanyen a les comarques de l'Horta Nord i Sud i la ciutat de València (vegeu quadre), i entre els quals es troben pobles amb un pes demogràfic molt important com Torrent, Paterna, Manises o Burjassot. El PP vol crear un altre organisme amb representants de diferents conselleries després que les eleccions del passat 13 de juny atorgaren a les forces d'esquerres (PSPV-PSOE, Esquerra Unida i el Bloc Nacionalista Valencià) la majoria dels 75 membres que componen el CMH.

Un anunci inesperat. El passat 29 de setembre el conseller de Justícia i Administracions Públiques de la Generalitat Valenciana, Serafín Castellano, va anunciar a les Corts Valencianes que el govern valencià tenia la intenció d'aprovar en la propera reunió un avantprojecte de llei de dissolució del Consell Metropolità de l'Horta (CMH), una entitat que considera "poliitzada". Segons Castellano, la intenció del govern valencià és consensuar la transformació del CMH "en una nova realitat que done respostes eficients als problemes de l'àrea metropolitana i al seu

finançament. Cal avançar cap a un nou concepte més eficaç i àgil de les àrees metropolitanes". Les forces d'esquerres, tant el PSPV-PSOE com Esquerra Unida (EU), es van quedar palplantats mentre escoltaven i veien com l'ex-alcalde de Benissanó tirava una palada de terra sobre el CMH. El 5 d'octubre es van reunir els membres de l'entitat. Els partits d'esquerra tenien el ferm propòsit de constituir el

Després de les eleccions del 13 de juny les forces d'esquerres tenen la majoria en el CMH, compost per 75 membres.

CMH, coneixedors de la seua majoria en l'ens i amb intenció d'excloure el PP dels òrgans de poder. Els representants populars en el CMH no hi van comparèixer i Silvestre Senent, portaveu dels populars al CMH i ex-regidor a l'Ajuntament de València, va presentar abans de començar la reunió unes al·legacions contra la constitució de l'organisme per falta de quòrum. Per afegir més contradicció a l'assumpte, el secretari del CMH, Juan José Corral, va emetre dos informes diferents i contradictoris

sobre la legalitat de la constitució de l'ens tot reconeixent que tenia "dubtes" sobre la legalitat de triar el president de l'ens en aquesta sessió. Tot i això, l'alcalde socialista de Mislata, Josep Morales, del PSPV, va ser elegit president del CMH amb el suport de les forces progressistes. Mentre en un saló de la Diputació de València es votava el canvi de signe polític de l'organisme metropolità, a pocs metres, al Palau de la Generalitat, el Consell aprovava la tramitació d'un avantprojecte de llei que pretén dissoldre el CMH.

A més el govern valencià anuncià la tramitació d'un marc legal per regular les àrees metropolitanes del País Valencià. Concretament, la Generalitat crearà en breu una comissió mixta de dotze membres, sis representants de les conselleries d'Administracions Públiques, Economia, Obres Públiques, Medi Ambient, i Indústria i Comerç i sis representants dels municipis de l'àrea metropolitana. Aquests representants es designaran, "segons els resultats de les passades eleccions municipals i seran proposats pels partits polítics", segons el projecte de l'executiu valencià. Així només amb la presència d'un representant municipal dels populars, el PP ja tindria el control d'aquest nou òrgan. Tot i això, la Generalitat ha expressat el seu desig de consensuar aquesta llei amb totes les forces polítiques i de presentar-la davant de les Corts Valencianes aquest mateix mes.

Tot i les intencions de la Genera-

litat de soterrar l'entitat metropolitana, els partits d'esquerres van constituir l'ens i volen fer el mateix amb els consells d'administració de les empreses del CMH, EMARSA i FERVASA, que es dediquen a gestionar el reciclatge de les aigües residuals i al tractament del residus sòlids, respectivament. A més, l'oposició ja ha presentat unes al·legacions a l'avantprojecte de llei aprovat pel govern valencià i pensa exhaurir la via judicial perquè el CMH no es dissolga.

Els representants del grup socialista i d'Esquerra Unida (EU) a les Corts Valencianes troben "injustificada" aquesta tramitació per la via d'urgència de l'avantprojecte de llei de dissolució de l'entitat metropolitana. Joan Ribó, portaveu d'EU al parlament valencià, considera que aquesta tramitació del govern valencià "tan sols pretén impedir que funcione una nova direcció del CMH que no li és afí. "La urgència —diu Ribó— només li interessa al PP i no als habitants de l'àrea metropolitana ni serveix per resoldre els seus problemes".

En aquest sentit el nou president de l'entitat metropolitana, l'alcalde socialista de Mislata, Josep Morales, té clares les intencions de les forces progressistes presents en el CMH: "Volem resoldre —diu Morales— els problemes dels residus sòlids de l'àrea metropolitana construint dues plantes de reciclatge que no siguin contaminants i que no deixen de reciclar mai al llarg de l'any. Volem fer una tasca política de respecte al medi ambient i per aquest motiu presentarem aquest projecte a les associacions ecologistes i a diversos col·lectius cívics. A més, també volem crear una empresa pública per solucionar l'abastiment d'aigua de l'àrea metropolitana." Segons Morales, els intents del PP per desfer-se del CMH tenen una raó: "No ens volen deixar fer res perquè si ho férem, l'opinió pública entendria que el CMH pot funcionar en mans dels socialistes." A més, l'alcalde de Mislata adverteix dels intents privatitzadors de la Generalitat en aquest assumpte. "La potabilització de l'aigua —diu Morales— el que es diu la distribució de l'aigua

en alta, que fins ara gestiona el CMH, pot anar a mans privades si es dissol aquesta entitat. El PP no vol que els serveis de primera necessitat es queden en mans públiques i aquest contracte de distribució d'aigua podria sumar prop d'un bilió de pessetes!"

L'oposició, però, també recorda que l'intent de la Generalitat Valenciana d'eliminar un CMH en mans de l'esquerra no és patrimoni del govern de Eduardo Zaplana. L'any 1987 el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, va fer el mateix amb el Consorci Metropolità de Barcelona, controlat per l'aleshores alcalde de Barcelona Pasqual Maragall. A més, segons l'oposició, la dissolució definitiva del CMH planteja una qüestió de fons molt important: qui es quedarà amb el patrimoni de l'ens, valorat en milers de milions? Només l'Ajuntament de València ja posseeix 11.000 milions de pes-

setes en actius patrimonials cedits al CMH entre els quals destaquen centres de tractament de residus i les depuradores d'aigua que gestionen les empreses públiques EMARSA i FERVASA. L'avantprojecte de la Generalitat per regular les àrees metropolitanes del País Valencià deixaria en mans de l'administració pública totes aquestes infraestructures, llevat que decidisca privatitzar-les. Però aquesta privatització incompliria els acords de cessió patrimonial que en el seu moment van signar el consistori de València i el CMH i que preveuen el retorn de les infraestructures a mans municipals si desapareix l'ens metropolità.

D'altra banda, alguns membres del CMH apunten una altra qüestió: la dissolució d'aquesta entitat seria una jugada mestra del president Zaplana perquè amb la nova llei la Generalitat controlaria les infraestructures del CMH i restaria pes-

Mig segle d'àrea metropolitana

Els diferents governs, tant regionals, com locals o estatals, que han regit la ciutat de València en els darrers cinquanta anys han intentat gestionar els problemes de l'àrea metropolitana de la ciutat sense gaire èxit. Els primers intents es remunten a l'època franquista, a l'any 1946, quan des de Madrid es redacta el pla general d'ordenació urbana de la ciutat de València per solucionar els problemes urbanístics del cap i casal i de la seua "cintura", com anomenaven llavors els municipis que envolten la ciutat. Tres anys després, el govern franquista enllestí la llei d'ordenació urbana de València i creà la corporació Gran València per gestionar els problemes urbans dels, 29 municipis de la rodalia de la ciutat.

Tot i ser un ens pioner a l'estat, Gran València aviat es va mostrar inoperant per resoldre el problema que va patir la ciutat, especialment la riuada del 1957, o el creixement urbanístic del *desarrollismo* dels anys 60 i 70. Amb l'arribada de la democràcia, els municipis que es trobaven dins de l'estructura de Gran València van demanar-ne la dissolució, que es va produir el darrer dia del 1986 i que va coincidir amb el naixement del Consell Metropolità de l'Horta (CMH).

Els objectius d'aquest nou ens impulsat pel govern socialista eren "solucionar els problemes i conflictes territorials, urbanístics i ambientals de caràcter supramunicipal", però ni el govern central, ni la Generalitat Valenciana el dotaren amb partides pressupostàries importants per ajudar-lo a desenvolupar aquestes tasques. Fins i tot la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme, la COPUT, li negà el traspàs de les competències en matèria urbanística.

L'any 1991 Rita Barberà va guanyar

les eleccions municipals i amb el suport d'Unió Valenciana es va convertir en la primera alcaldessa de València d'un partit de dretes des de la instauració de la democràcia al País Valencià. Però tot i aquest triomf, el control del CMH continuava sota control de les forces progressistes, que van triar l'alcalde de Catarroja, Antonio Cubillos, com president. Els enfrontaments entre l'ajunta-

Imatge de la ciutat de València. Tots els intents de ressoldre els problemes metropolitans han estat infructuosos.

ment de València i el CMH van sovintejar durant els primers anys de la dècada dels noranta. El CMH demanà en diverses ocasions al consistori del cap i casal, en mans del PP, un deute superior als 1.000 milions de pessetes que mai va ser pagat. Davant d'aquesta situació insostenible el govern socialista va elaborar l'any 1995 una llei que va reduir les competències del CMH a la mínima expressió, com ara la gestió de residus i el reciclatge de les aigües residuals, competències que desenvolupava mitjançant amb les empreses públiques Fervasa i Emarsa.

Després de la victòria del PP a les eleccions a la Generalitat del 1995, el CMH tenia els dies comptats. Diversos dirigents del partit d'Eduardo Zaplana ja havien expressat el seu desig de desfer-se de l'ens. Només la negativa d'UV, soci de govern dels populars a la Generalitat, va salvar el CMH de la dissolució. Quan a l'estiu passat el PP va guanyar de nou les eleccions autonòmiques amb majoria absoluta, el compte enrere per a la mort del CMH es va iniciar. Des d'aleshores, els 633,6 quilòmetres quadrats de l'àrea metropolitana de la ciutat de València, els 44 municipis que la componen i els 1.342.440 habitants que hi viuen esperen un ens que gestione els seus problemes urbans, ambientals, de transports... M. R.

específic a l'Ajuntament de València, presidit per Rita Barberà.

Cultura metropolitana. Per Josep Sorribes, doctor en Ciències Econòmiques, professor d'Economia Aplicada de la Universitat de València i expert en àrees metropolitanas, el govern valencià necessita una "cultura metropolitana perquè les àrees metropolitanas són les ciutats del segle XX". Sorribes, que entre 1983 i 1988 va ser cap del gabinet de Ricard Pérez Casado quan aquest era alcalde de València, estudia des de fa més de vint-i-cinc anys la realitat social, econòmica i urbanística del cap i casal. Com diu al seu llibre *Les àrees metropolitanas*, editat enguany pel CMH, "l'àrea metropolitana, com a fenomen territorial, es pot considerar el producte estrella d'una fase del procés de desenvolupament urbà als països avançats, perquè en les àrees de major creixement econòmic es creen noves unitats urbanes que superen la ciutat moderna". "Hi ha problemes —opina Sorribes— que els municipis que envolten una gran ciutat no poden resoldre, o ho poden fer però amb un cost molt elevat, problemes de planificació territorial i urbanística, residus, creixement econòmic, etc. Per aquest motiu, els governs metropolitans són necessaris, però malauradament els governs regionals els veuen amb recel per por que actuen com un contrapoder."

En el cas concret de la dissolució del CMH Sorribes opina que "no és una entitat ineficaç, com diu el PP, perquè mai li han donat mitjans per actuar, ni durant l'etapa del PSPV-PSOE ni durant la del PP". A més, el professor alerta del *tren-cacloques* competencial que pot provocar la nova llei que vol fer el govern de la Generalitat Valenciana. "Quan es dissolga el CMH —es pregunta Sorribes— qui gestionarà les empreses municipals cedides a l'ens, FERVASA i EMARSA? Les gestionaran les diputacions? Com es pot compaginar l'existència de les diputacions amb la de les àrees metropolitanas si es trepitgen les competències?" Sorribes pensa que la solució seria la creació de

les anomenades "unitats comarcals", que són "les autèntiques comarques de gestió, que no han de coincidir necessàriament amb les històriques, i que s'haurien d'orientar a facilitar la gestió dels problemes dels municipis que les componen. Per descomptat això implicaria la supressió de les diputacions."

Els nous governs municipals. Més enllà de les discussions polítiques al voltant del CMH, les àrees metropolitanes són les eines del desenvolupament urbà arreu de la Unió Europea, com per exemple la capital del Regne Unit. El primer ministre britànic, el laborista Tony Blair, ha ressuscitat fa poques setmanes el consorci metropolità de Londres, el Greater London, que substitueix una entitat semblant suprimida l'any 1985 per la primera ministra Margaret Thatcher. Aquesta nova entitat gestionarà gairebé 3 bilions de pessetes l'any i tindrà competències sobre el transport urbà, el desenvolupament urbanístic, la protecció del medi ambient, els cossos de policia i bombers de la capital britànica i dels 32 municipis que l'envolten a banda de la promoció turística i cultural. El proper 4 de maig de l'any 2000 s'elegirà l'alcalde metropolità de Londres, que intentarà resoldre els problemes de set milions i mig de ciutadans.

Mario Reyes

Les àrees més importants

ARXIU / M. FRANCES

Només als EUA hi havia al 1993, segons la publicació nord-americana que analitza la qualitat de les ciutats i pobles d'aquest país, *Placed Rates Almanac*, 343 àrees metropolitanes. Aquesta dada reflecteix la importància econòmica, política i social de conurbacions tan extenses com ara Barcelona a Catalunya, Boston o San Diego als EUA, Lió i Marsella a França, o Bolonya i Torí a Itàlia. La capital de l'estat de Massachusetts, Boston és una de les àrees metropolitanes més importants de tota la costa est dels EUA i aplega uns tres milions d'habitants. El model nord-americà de gestió d'aquestes zones és diferent a l'europeu perquè als EUA no existeix un ens metropolità que gestione serveis com el transport urbà o la policia sinó que això ho fan diverses agències públiques. La més important és la Metropolitan Area Planning Council (MAPC), creada al 1963, i que gestiona i planifica activitats ambientals relacionades amb l'ús del sol, la gestió de l'aigua, els residus, a banda de qüestions de desenvolupament econòmic i de transports. Totes aquestes iniciatives es troben recollides al *MetroPlan 2000*, un document estratègic que ha redactat l'agència i que marca les actuacions de l'ens fins ben entrat el segle XXI.

A Europa, França també té diverses àrees metropolitanes de certa envergadura com la de Lió, la segona ciutat més important del país, després de París. Amb una població propera als dos mi-

Imatge de Boston, a l'estat de Massachusetts. La seua àrea metropolitana aplega tres milions d'habitants.

lions de persones i una extensió de 6.800 metres quadrats, la corporació metropolitana Grand Lyon, creada al 1973, agrupa 55 municipis. Aquesta corporació gestiona dues grans àrees competencials com són l'urbanisme i l'habitatge, d'una banda, i serveis públics com la xarxa viària, el subministrament d'aigua potable o la lluita contra els incendis, de l'altra. L'any 1996 el pressupost de l'entitat va ser de 5.700 milions de francs, més de 140.000 milions de pessetes, que contrasten amb els 15.491 milions de què ha disposat per al període 1996-1999 l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Aquesta entitat agrupa els prop de tres milions de ciutadans que viuen en els 33 municipis que envolten la capital catalana. **M. R.**

ESPAI MOMA

DESCOMPTE ALS SUSSCRIPTORS D'EL TEMPS

Telefona'ns de dilluns a divendres al **963 654 920**

25% de descompte de dimarts a diumenge

Fins al 21 de novembre. Carrer Platero Suárez, 11 baix. València.

CANDID

de Voltaire

MOMA TEATRE